

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2349/2022
26.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Нешић, адвокат из ..., против туженог АД "Путеви" Ужице, ради поништаја решења о отказу, утврђења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2107/21 од 24.02.2022. године, у седници одржаној 26.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против преиначујућег дела (став 2.) пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2107/21 од 24.02.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу П1 342/20 од 24.03.2021. године, ставом I изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је поништено, као незаконито, решење туженог о отказу уговора о раду број ../19 од 20.02.2019. године и утврђено да је тужилац засновао радни однос код туженог на неодређено време на радном месту ..., почев од 08.10.2018. године, што је тужени дужан да призна, па је тужени обавезан да тужиоца врати на рад на послове који одговарају његовој стручној спреми. Ставом II изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на име трошкова поступка плати износ од 121.500,00 динара, са каматом према Закону о затезној камати, почев од извршности пресуде па до исплате.

Апелациони суд у Крагујевцу је, пресудом Гж1 2107/21 од 24.02.2022. године, ставом 1.изреке, одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Основног суда у Ужицу П1 342/20 од 24.03.2021. године, у делу става I изреке којим је поништено, као незаконито, решење о отказу уговора туженог број ../19 од 20.02.2019. године. Ставом 2.изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Ужицу П1 342/20 од 24.03.2021. године, у преосталом делу става I изреке и у ставу II изреке, тако да гласи: одбија се тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је засновао радни однос код туженог на неодређено време на радном месту ..., почев од 08.10.2018. године и да се обавезе тужени да га врати на рад на послове који одговарају његовој стручној спреми, као неоснован. Ставом 3.изреке, обавезан је тужени да тужиоцу плати

трошкове парничног поступка у износу од 60.750,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Против преиначујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену (став 2. изреке), тужилац је изјавио благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правноснажну пресуду, у побијаном делу, на основу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....18/2020), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог од 02.06.2005. године до 05.02.2014. године и од 06.02.2014. године до 29.10.2014. године, тако што је обављао послове ..., а место рада му је било у Руској Федерацији. Потом су парничне странке закључиле 10.02.2016. године уговор о раду бр. ..., којим су, између осталог, уговориле да тужилац заснива радни однос код туженог на одређено време до две године и да тужени може да га распореди на свако радно место – градилиште у земљи и иностранству где послодавац изводи радове. Истог дана, 10.02.2016. године, странке су наведени уговор о раду измениле и допуниле анексом бр. ../16, којим је уговорено да се тужилац упућује на рад у Руску Федерацију, у Москву, на градилиште ..., где ће обављати послове ... до две године, с тим да ће, уколико престане потреба за његовим даљим ангажовањем на градилишту у Русији, бити враћен у матично предузеће и распоређен на послове и задатке у складу са задатком и Правилником о систематизацији послова. Тужилац је у Русији на наведеном градилишту обављао уговорене послове, а 31.08.2017. године, решењем бр../17, тужени му је отказао уговор о раду, с тим да су странке сутрадан, 01.09.2017. године закључиле нови уговор о раду бр. .. којим су, између осталог, уговориле да тужилац почев од 01.09.2017. године заснива радни однос код туженог на одређено време, до две године, ради обављања послова Истог дана, странке су уговор о раду од 01.09.2017. године измениле и допуниле анексом, заведеним под бр. ../17, којим су уговориле да се тужилац упућује на рад у Руску Федерацију, у Москву, на градилиште ..., где ће обављати послове ..., почев од 18.09.2017. године до годину дана, а уколико престане потреба за његовим даљим ангажовањем на градилишту у Русији, биће враћен у матично предузеће и распоређен на послове и задатке у складу са законом и Правилником о систематизацији послова. Тужилац је све време радио само у Русији, док у Србији није радио, већ је користио годишњи одмор и боловање.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, усвајајући тужбени захтев тужиоца, утврдио да је он засновао радни однос код туженог на неодређено време на радном месту ..., почев од 08.10.2018. године и туженог обавезао да га врати на рад на послове који одговарају његовој стручној спреми, на основу одредбе члана 37. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05...95/18), пошто је тужилац код туженог рад обављао по више сукцесивно закључених уговора о раду са анексима, чије се укупно време трајања има сматрати једним уговором на истим пословима – ... у непрекидном у трајању од две године, четири месеца и 24 дана, услед чега му је, сагласно члану 37. став 6. Закона о раду, по сили закона, радни однос на одређено

време прерастао у радни однос на неодређено време, 08.10.2018. године, без обзира што је након истека првог уговора о раду на одређено време донето решење о отказу, јер прекида у раду у том периоду није било, а правна последица незаконитог престанка радног односа је враћање на рад, сагласно члану 191. став 1. Закона о раду.

Другостепени суд је, побијаним делом своје пресуде, преиначио првостепену пресуду, тако што је тужбени захтев тужиоца за утврђење да је он засновао радни однос код туженог на неодређено време на радном месту ..., почев од 08.10.2018. године и за обавезивање туженог да га врати на рад на послове који одговарају његовој стручној спреми, одбио, применом одредбе члана 8. став 1. Закона о условима за упућивање запослених на привремени рад у иностранство и њиховој заштити ("Службени гласник РС", бр. 91/15, 50/18), налазећи да, код утврђене чињенице да је тужилац све време био на раду у Руској Федерацији, нема услова за преображај радног односа, пошто се време рада у иностранству не рачуна у законско ограничење трајања радног односа на одређено време, у смислу одредбе члана 37. став 6. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05...95/18). По оцени другостепеног суда, парничне странке су закључиле уговоре о раду и њихове анексе, на основу којих је тужилац упућен на рад у иностранство, Руску Федерацију, при чему правилност и законитост тих правних послова није оспорена, а мимо временаведеног на раду у иностранству, тужилац код туженог није непрекидно радио 24 месеца и пет радних дана, те у конкретном случају није наступио преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, због чега је неоснован и захтев тужиоца за враћање на рад пошто је рок на који је засновао радни однос на одређено време истекао будући да је исти могао да траје најдуже до 01.09.2019. године.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 37. Закона о раду, прописано је, између осталог, да уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1.); послодавац може да закључи један или више уговора о раду из става 1. тог члана Закона, на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који, са прекидима или без прекида, не може бити краћи од 24 месеца (став 2.); прекид краћи од 30 дана, не сматра се прекидом периода из става 2. овог члана (став 3.); ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог Закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за који је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6.). На основу одредбе члана 79. став 1. истог Закона, запосленом мирују права и обавезе које се стичу на раду и по основу рада, осим права и обавеза за које законом, општим актом, односно уговором о раду, друкчије одређено, ако одсуствује са рада због упућивања на рад у иностранству од стране послодавца или у оквиру међународно-техничке или просветно-културне сарадње, у дипломатским, конзуларним и другим представништвима.

Закон о условима за упућивање запослених на привремени рад у иностранство и њиховој заштити, уређује права запослених који се упућују на привремени рад у иностранство, услове и обавезе послодавца у вези са упућивањем запослених на

привремени рад у иностранство, сарадњу органа и организација које обављају послове државне управе у вези са заштитом права запослених на привременом раду у иностранству и надзор над применом тог закона, тако што у одредби члана 8. став 1. прописује да послодавац на привремени рад у иностранство може да упути само запослене на неодређено време. Изузетно из става 1. овог члана, послодавац може да упути на привремени рад у иностранство запосленог на одређено време у складу са законом којим се уређује рад, с тим што се време проведено на привременом раду у иностранству не рачуна у законско ограничење трајања радног односа на одређено време, на основу става 2. те одредбе Закона.

У конкретном случају, тужени је тужиоца упутио на привремени рад у иностранство користећи изузетак прописан одредбом члана 8. став 2. Закона о условима за упућивање запослених на привремени рад у иностранство и њиховој заштити, што значи да се време које је тужилац провео на привременом раду у иностранству не рачуна у законско ограничење трајања радног односа на одређено време. Пошто тужилац ниједан дан није радио у Србији већ је све време радио само у иностранству, следи да нису испуњени услови за преображај радног односа заснованог на одређено време у радни однос на неодређено време, на основу одредбе члана 37. став 6. Закона о раду, како је правилно закључио другостепени суд, па тужилац наводима ревизије неосновано побија правилност примене материјалног права.

Наводима ревизије тужиоца о томе да тужени није поштовао законску процедуру при закључењу анекса уговора о раду бр. ../16 од 10.02.2016. године, бр. ../17 од 01.09.2017. године и бр. ../18 од 01.09.2018. године, не доводи се у сумњу правилност побијаног дела другостепене пресуде, код утврђене чињенице да је тужилац све време трајања радног односа код туженог радио у иностранству, а то време се не рачуна у законско ограничење трајања радног односа на одређено време, јер су му, у том периоду, мировала права и обавезе које се стичу на раду и по основу рада, на основу одредбе члана 79. став 1. Закона о раду.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**